



# Έχεις μήνυμά!!

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ  
ΤΕΥΧΟΣ 3 - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018

Δημοκρατική Συμπράταξη  
**ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ**  
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ



**Υπόμνημα στον Πρωθυπουργό,**  
**στους αρχηγούς των Πολιτικών Κομμάτων και**  
**στην Πολιτική Ηγεσία του ΥΠΑΑΤ απέστειλε η**  
**Δ.Ε. του Παραρτήματος Κεντρικής Μακεδονίας**  
**για την Αγροτική Οικονομία, το Περιβάλλον και**  
**τις Φυσικές Καταστροφές**

*Τη Δευτέρα 3-9-2018 συνεδρίασε στα γραφεία του Παραρτήματος η Δ.Ε., με μοναδικό θέμα συζήτησης τη σύνταξη και υποβολή γραπτού υπομνήματος στον Πρωθυπουργό στα πλαίσια της επίσκεψής του στη Θεσσαλονίκη και της συνάντησής του με τους παραγωγικούς φορείς της πόλης.*

*Να σημειωθεί ότι η συνάντηση είχε ήδη πραγματοποιηθεί και σε αυτή παραβρέθηκε εκπρόσωπος της Δ.Ε., που ανέπτυξε τις θέσεις της Δ.Ε. έτσι όπως αυτές είχαν διαμορφωθεί στην προηγούμενη συνεδρίασή της.*

*Το υπόμνημα ήταν προϊόν σύνθεσης και συνεργασίας όλων των παρατάξεων που μετέχουν στη Δ.Ε. και απεστάλη (εκτός του Πρωθυπουργού) στον αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και στους αρχηγούς των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή των Ελλήνων, ενώ κοινοποιήθηκε σε όλη την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ και τους γενικούς γραμματείς, τον Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας, στο Δ.Σ. του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. και τα παραρτήματά του, καθώς και στην ΠΑΣΕΓΕΣ, την ΠΕΝΑ και σε όλους τους γεωτεχνικούς φορείς.*

## Το Υπόμνημα

Το Περιφερειακό Παράρτημα Κεντρικής Μακεδονίας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.) έχει 8.500 γεωτεχνικούς επιστήμονες (γεωπόνους, δασολόγους, κτηνιάτρους, γεωλόγους και ιχθυολόγους) ως μέλη και δραστηριοποιείται στην πιο δυναμική αγροτική περιοχή της Ελλάδας. Στα πλαίσια του θεσμικού του ρόλου (ν. 1474/1984, ΦΕΚ Α' 128) ως συμβούλου της Πολιτείας στα θέματα της πρωτογενούς παραγωγής και της επεξεργασίας, μεταποίησης, διακίνησης και εμπορίας των προϊόντων αυτής, αλλά και της προστασίας του περιβάλλοντος και της αποκατάστασής του, καθώς και των φυσικών πόρων και ειδικότερα των εδαφικών, δασικών, αλιευτικών, ορυκτών, ενεργειακών και υδάτινων πόρων, καταθέτει κάθε χρόνο έγγραφα υπομνήματα προς τον Πρωθυπουργό και τους επικεφαλής των πολιτικών κομμάτων της Βουλής των Ελλήνων που επισκέπτονται τη Δ.Ε.Θ.

### ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η διαρκής και μακροχρόνια αποτυχία άσκησης αποτελεσματικής αγροτικής πολιτικής στην Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες έχει ιδιαίτερα αρνητικό αντίκτυπο στη γεωγραφική περιοχή που δραστηριοποιούμαστε, καθώς η Κεντρική Μακεδονία έχει ποσοστό συμμετοχής του αγροτικού τομέα στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά 50% μεγαλύτερο του εθνικού μέσου όρου και αρδεύεται το 48% της γεωργικής της γης (στην



Κεντρική Μακεδονία βρίσκεται το 24% της αρδευόμενης ελληνικής γεωργικής γης). Σήμερα, τριάντα επτά (37) χρόνια μετά την είσοδο της χώρας μας στην Ε.Ο.Κ., το 1981 και την επακόλουθη ανυπαρξία οποιουδήποτε εθνικού σχεδιασμού αγροτικής πολιτικής, αλλά και τον παραγκωνισμό των γεωτεχνικών επιστημόνων, βιώνουμε τα αποτελέσματα των ιστορικών μας λαθών.

Το εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων (εξαγωγές – εισαγωγές προς όλες τις χώρες σε τρέχουσες τιμές μετατρεπόμενες σε ευρώ) από πλεονασματικό μετατράπηκε σε έντονα ελλειμματικό με συνεχή φθίνουσα πορεία (1981: + 38.367.000 €, 1991: - 311.102.000 €, 2001: - 1.003.460.000 €) και με αποκορύφωμα το έτος 2008, όπου το έλλειμμα του ισοζυγίου αγροτικών προϊόντων ξεπέρασε τα τρία (3) δισεκατομμύρια ευρώ. Η ελπιδοφόρος και εντυπωσιακή μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου των αγροτικών προϊόντων στο 1/3 μόλις εκείνου του 2008 (από -3,3 δις ευρώ το 2008 σε -1,2 δις ευρώ το 2012), με παράλληλη αύξηση των εξαγωγών και μείωση των εισαγωγών, υπήρξε το αποτέλεσμα μιας υγιούς και αναγκαστικής επιχειρηματικής αντίδρασης στην πρωτοφανή κρίση που αντιμετώπιζε η εγχώρια αγορά και όχι η απόρροια μιας οργανωμένης προσπάθειας της Πολιτείας και για αυτό παρέμεινε σε παρόμοια ελλειμματικά επίπεδα μέχρι και το έτος 2017 (έλλειμμα 0,9 δις ευρώ), καθώς υπάρχουν σημαντικά διαρθρωτικά προβλήματα στην αγροτική οικονομία που δεν αντιμετωπίστηκαν. Και δεν είναι μόνο οικονομικό το ζήτημα του ελλείμματος, καθώς δεν είμαστε πλέον αυτόνομοι στην Ελλάδα στα βασικά είδη διατροφής, δυσάρεστη εξέλιξη και με γεωστρατηγική σημασία (αυτάρκεια στο βόειο κρέας μόλις 20%, στο χοιρινό κρέας 30%, στο αγελαδινό γάλα 40%, στο αλεύρι για ψωμί 30%, στα όσπρια 30% κλπ).



Η στρατηγική μιας συντονισμένης υποστήριξης της εξαγωγικής προσπάθειας θα πρέπει να αναδεικνύει-ενισχύει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των προϊόντων μας (ποιότητα) και να αμβλύνει τα συγκριτικά μειονεκτήματά τους (υψηλό κόστος παραγωγής) για να αυξήσει αποτελεσματικά την ανταγωνιστικότητα των αγροτικών μας προϊόντων στις διεθνείς αγορές.

## 1. Κόστος Παραγωγής

Το υψηλό κόστος παραγωγής αποτελεί μια πραγματική αιμορραγούσα πληγή για την ελληνική οικονομία γιατί «καταφέραμε» να εισάγουμε πλέον σχεδόν το σύνολο των αγροτικών μας εισροών: δηλαδή σπόρους, λιπάσματα, γεωργικά φάρμακα, γεωργικά μηχανήματα και τα παρελκόμενα αυτών, αγροτικά εργαλεία, καύσιμα, λιπαντικά και αναλώσιμα των γεωργικών μηχανημάτων, αντλητικά συγκροτήματα, ζωοτροφές, ζωικό κεφάλαιο αναπαραγωγής, αμελκτικό εξοπλισμό, τεχνικό εξοπλισμό και αυτοματισμούς μεταποίησης (εξοπλισμός ελαιοτριβείων, παστερίωσης, τυροκομίας και επεξεργασίας γάλακτος κ.α.). Ακόμη και μεγάλο μέρος της αμοιβής της εργασίας δίνεται σε μετανάστες και φεύγει εκτός Ελλάδας. Συνεπώς, οι οικονομικές ενισχύσεις προς τους Έλληνες αγρότες, είτε είναι άμεσες (ΟΣΔΕ), είτε δίνονται μέσω επενδυτικών σχεδίων βελτίωσης, τελικά καταλήγουν σε «άλλες» οικονομίες...

Δύο από τους σημαντικότερους συντελεστές του κόστους παραγωγής (με συνολική συμμετοχή άνω του 50%) είναι η ενέργεια και οι ζωοτροφές.

### 1.1. Ενέργεια

Στη χώρα μας που λόγω της γεωμορφολογίας της και του πολυτεμαχισμένου αγροτικού της κλήρου, το κόστος καυσίμων, λιπαντικών και συντήρησης των γεωργικών μηχανημάτων είναι διπλάσιο από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποφασίσθηκε η αντιπαραγωγική αύξηση του φόρου στο αγροτικό πετρέλαιο (με κατάργηση της μερικής επιστροφής του ειδικού φόρου κατανάλωσης) αντί της παροχής αφορολόγητου αγροτικού πετρελαίου για να αμβλυνθεί το ανταγωνιστικό μας μειονέκτημα. Παράλληλα δεν αξιοποιήθηκαν ή διαδόθηκαν τεχνολογίες και τεχνικές εξοικονόμησης ενέργειας και



εισροών που θα μείωναν σημαντικά το κόστος παραγωγής, διαδικασία η οποία απαιτεί την εκπαίδευση των παραγωγών από την πολιτεία και τη παροχή κινήτρων αντικατάστασης ενεργοβόρων μηχανημάτων και πρακτικών όπως π.χ. για τη διαδικασία της ξήρανσης των γεωργικών προϊόντων. Γενικά, ποτέ δεν εφαρμόστηκε μια συγκροτημένη και αποτελεσματική πολιτική για το κόστος ενέργειας

στον αγροτικό χώρο (αγροτικό ρεύμα για γεωτρήσεις, θερμοκήπια, κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, συστηματική αξιοποίηση των ΑΠΕ – γεωθερμία, βιομάζα, αιολική και ηλιακή ενέργεια κ.α.).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προς αξιοποίηση, εκτός από τη βιομάζα, παρουσιάζουν τα γεωθερμικά πεδία χαμηλής ενθαλπίας στη Βόρεια Ελλάδα κυρίως λόγω της αφθονίας, του θερμικού φορτίου (θερμοκρασίες νερού 35 ως 90 °C) και του μεγέθους τους.



Για παράδειγμα στο υπέδαφος όλης της πεδινής Θράκης φιλοξενείται το μεγαλύτερο ενιαίο γεωθερμικό πεδίο της Ευρώπης. Η ύπαρξη γεωθερμικής ενέργειας σε τόσο μεγάλες ποσότητες δύναται να δράσει ως μοχλός ανάπτυξης ιδιαίτερα σε περιοχές με πιο ψυχρό κλίμα όπως αυτό της Βόρειας Ελλάδας. Εκατοντάδες οικισμοί, βιομηχανίες, κτηνοτροφικές, θερμοκηπιακές και ιχθυοπαραγωγικές μονάδες μπορούν να εκμεταλλευτούν αυτήν την ανανεώσιμη πηγή ενέργειας προς αντικατάσταση χιλιάδων τόνων εισαγόμενου πετρελαίου και παραγωγής καυσαερίων ετησίως, ενισχύοντας παράλληλα τις, υψηλής αξίας, χειμερινές εξαγωγές κηπευτικών προϊόντων. Ενδεικτικά το σημαντικότερο πρόβλημα στην παραγωγή κηπευτικών εκτός εποχής, των θερμοκηπιακών επιχειρήσεων κυρίως αυτών της Βόρειας Ελλάδας, είναι το υψηλό ενεργειακό κόστος το οποίο φτάνει μέχρι και στο 80% του συνολικού κόστους παραγωγής. Το αποτέλεσμα είναι οι παραγόμενες στα θερμοκήπια ποσότητες κηπευτικών εκτός εποχής να μην καλύπτουν την εγχώρια κατανάλωση, οι τιμές τους να διαμορφώνονται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα και η αυξημένη ζήτηση να αντιμετωπίζεται με εισαγωγές κυρίως από την Ολλανδία, την Ισπανία και το Ισραήλ. Παράλληλα η περιοχή της Βόρειας Ελλάδας παρουσιάζει γεωγραφικό πλεονέκτημα στην εξαγωγή των θερμοκηπιακών προϊόντων προς τις αγορές της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης, σε σύγκριση για παράδειγμα με την Τουρκία.

Η αξιοποίηση δηλαδή της γεωθερμίας βελτιώνει τόσο το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας όσο και το πρόβλημα της ανεργίας. Ας αναλογιστούμε ότι η Ελλάδα εισάγει τρόφιμα αξίας 7 δις ευρώ το χρόνο και το 90 % των ανθοκομικών ειδών. Αντίστοιχα από τις χώρες της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης, μόνο για παράδειγμα η Γερμανία, εισάγει τομάτα αξίας πάνω από 1 δις ευρώ το χρόνο με την ελληνική συμμετοχή σε αυτήν την εισαγωγή να περιορίζεται μέχρι και στο 0.025%. Το Γ.Ε.Ω.Τ.Ε.Ε. προτίθενται να συμβάλει με εξειδικευμένους, Γεωπόνους και Γεωλόγους στην ανάδειξη της γεωθερμικής και των υπολοίπων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, έτσι ώστε να υπάρχει μια ξεκάθαρη εικόνα για τις δυνατότητες αξιοποίησης που διαθέτουν στα πλαίσια της σύγχρονης επιχειρηματικότητας. Τέλος, προτείνεται η δημιουργία στη Θεσσαλονίκη ενός φορέα αξιοποίησης και διαχείρισης της γεωθερμικής ενέργειας χαμηλής ενθαλπίας, η οποία είναι εύκολα εκμεταλλεύσιμη και εντοπίζεται κυρίως στη Β. Ελλάδα.

## 1.2. Ζωοτροφές

Στην Ελλάδα υπάρχει σοβαρό έλλειμμα χονδροειδών ζωοτροφών και βοσκήσιμου χόρτου κατά τους χειμερινούς και θερινούς μήνες το οποίο μπορεί να περιορισθεί με την επέκταση της καλλιέργειας της



μηδικής, των ετήσιων τριφυλλιών και των λοιπών χορτοδοτικών ψυχανθών, με τη συστηματική ανακύκλωση των υπο και παραπροϊόντων των γεωργικών βιομηχανιών, με στόχο την παραγωγή ζωοτροφών χαμηλού κόστους και ζωοτεχνικά αποδεκτών προδιαγραφών και με την παροχή κάθε δυνατού μέτρου (όπως προτεραιότητα στα επενδυτικά σχέδια Βελτίωσης) και ενημέρωσης στους Έλληνες κτηνοτρόφους για την αύξηση των ιδιοπαραγόμενων

ζωοτροφών. Η ελεύθερη κοινόχρηστη βόσκηση πρέπει, επιτέλους, να αντικατασταθεί από την ελεγχόμενη βόσκηση με εκμίσθωση των βοσκοτόπων. Άμεσα, πρέπει να βρεθεί η χρηματοδότηση (τα διατεθέντα τέλη βόσκησης των ετών 2016 και 2017 δεν επαρκούν ούτε για το 1/3 του κόστους στην Κεντρική Μακεδονία) για να προκηρυχθούν οι προβλεπόμενες διαχειριστικές μελέτες ώστε να καταγραφούν, ταξινομηθούν και χαρτογραφηθούν οι βοσκότοποι, να εκπονηθούν σχέδια

διαχείρισης και βελτίωσης των βοσκοτόπων και να εκμισθωθούν σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις οι λιβαδικές μονάδες που θα διαμορφωθούν, υπό τον όρο της εφαρμογής των ανωτέρω μελετών και σχεδίων. Η ορθολογική διαχείριση των βοσκοτόπων μπορεί να πενταπλασιάσει την παραγωγικότητά τους μειώνοντας σημαντικά το κόστος παραγωγής και αυξάνοντας την ποιότητα των προϊόντων.

## 2. Ποιότητα

Τα Ελληνικά αγροτικά προϊόντα πρέπει να είναι ποιοτικά και πιστοποιημένα για να είναι ανταγωνιστικά στις διεθνείς αγορές και να απολαμβάνουν υψηλές τιμές πώλησης που καλύπτουν το κόστος παραγωγής. Η διαφύλαξη και η βελτίωση της ποιότητας (δεν είναι όλες οι ποσότητες των προϊόντων σε υψηλή ποιότητα) αποτελούν αδιαμφισβήτητη προτεραιότητα της σύγχρονης ελληνικής αγροτικής πολιτικής. Συνεπώς, θα πρέπει να καταρτιστεί εθνικό και περιφερειακό σχέδιο για τον προσανατολισμό των αγροτών στην παραγωγή πιστοποιημένων (ολοκληρωμένης διαχείρισης, βιολογικής παραγωγής, Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.) / Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.) κ.α.), τυποποιημένων, συσκευασμένων και, εάν είναι δυνατόν, μεταποιημένων προϊόντων, ώστε να εισπράττουν οι Έλληνες παραγωγοί και την αυξημένη προστιθέμενη αξία.



Οποιαδήποτε, όμως, πολιτική διασφάλισης και πιστοποίησης της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων έχει ως απαραίτητη και αποκλειστική προϋπόθεση την ορθολογική εφαρμογή των γεωτεχνικών επιστημών σε κάθε στάδιο και

διαδικασία παραγωγής. Η αξιοποίηση του υψηλής ποιότητας ελληνικού επιστημονικού δυναμικού αποτελεί (όπως αποτέλεσε και στο παρελθόν) το κλειδί για την αγροτική ανάπτυξη της χώρας. Αντί αυτού, όμως, είδαμε έκπληκτοι τη νομοθετική προσπάθεια απομάκρυνσης των γεωτεχνικών επιστημόνων από τη διαδικασία παραγωγής και διακίνησης φυτικού πολλαπλασιαστικού υλικού, λιπασμάτων και γεωργικών φαρμάκων και της αντικατάστασης των εξειδικευμένων επιστημόνων από μη επιστήμονες που θα «καταρτίζονταν» για 65 ώρες συνολικά! Γίναμε μάρτυρες της λεγόμενης «απελευθέρωσης» του επαγγέλματος του γεωτεχνικού (που δεν είχε ποτέ στην Ελλάδα κανενός είδους περιορισμό), η οποία, σύμφωνα με την Τρόικα-Θεσμούς, σημαίνει την αντικατάσταση της γεωτεχνικής επιστήμης (5ετών σπουδών) από την επαγγελματική κατάρτιση ολιγόωρων σεμιναρίων! Κι όλα αυτά, με τις Πανεπιστημιακές Γεωτεχνικές Σχολές βαθιά υποχρηματοδοτημένες, το Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας πλήρως υποστελεχωμένο και τις δημόσιες Γεωτεχνικές Υπηρεσίες αποδεκατισμένες, συνθέτουν μια εικόνα αδυναμίας να υποστηριχθεί η πρωτογενής παραγωγή επαρκώς, με την αγροτική οικονομία να είναι, δυστυχώς, καταδικασμένη σε μακροχρόνια ύφεση και μαρασμό, εάν δεν αναστραφεί αυτή η πορεία προς την καταστροφή.

### 2.1. Ποιοτικοί-φυτοϋγειονομικοί έλεγχοι

Ζούμε στην εποχή στην οποία έχει παγκοσμίως επικρατήσει η ρήση του Ιπποκράτη ότι «το φάρμακό σου είναι η τροφή σου» με επιστημονικώς αποδεδειγμένη την άμεση σχέση υγείας-διατροφής, σε τέτοιο βαθμό που πολλές φορές ο εμπορικός πόλεμος διεξάγεται με εμπορικούς αποκλεισμούς λόγω ανίχνευσης επιμολυντών στα προς εισαγωγή τρόφιμα ή με ανακάλυψη επιβλαβών παρενεργειών.



Σε αυτόν τον «πόλεμο» η Ελλάδα πρέπει να είναι ετοιμοπόλεμη με γεωπόνους-ποιοτικούς ελεγκτές επαρκείς σε αριθμό, κατάλληλα εκπαιδευμένους και εξοπλισμένους για να επιτελέσουν το έργο τους τόσο στις εισαγωγές (διασφαλίζοντας την υγεία των Ελλήνων καταναλωτών), όσο και στις εξαγωγές (διασφαλίζοντας την ποιότητα και ασφάλεια και συνεπώς την φήμη και την αξία των Ελληνικών αγροτικών προϊόντων), γεγονός το οποίο φαίνεται ουτοπικό υπό τις τραγικές σημερινές συνθήκες, όπου οι ελάχιστοι γεωπόνοι ποιοτικοί ελεγκτές που έχουν απομείνει στις δημόσιες υπηρεσίες (ΥπΑΑΤ και Περιφέρειες) δεν μπορούν να εισπράξουν ούτε τα ανταποδοτικά τέλη που δίνουν οι εξαγωγείς για να εργασθούν απογεύματα ή σαββατοκύριακα λόγω μνημονιακών γραφειοκρατικών αγκυλώσεων.



Αλλά και ο φυτοϋγειονομικός έλεγχος (ο έλεγχος της πιθανής διακίνησης ασθενειών των φυτών) έχει τεράστια οικονομική σημασία για την χώρα μας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πρόσφατη εισαγωγή και εξάπλωση του βακτηρίου της *Xylella fastidiosa* από την Αμερική στην Απουλία της Ιταλίας, όπου ξέρανε μυριάδες στρέμματα ελαιώνων, αποτελεί τεράστιο κίνδυνο για την ελληνική οικονομία, καθώς

δενδρύλλια πολλών ειδών εισάγονται στην Ελλάδα από την Ιταλία και η πιθανή είσοδος της *Xylella fastidiosa* σε κάποια ελαιοκομική περιοχή (Χαλκιδική, Κρήτη, Πελοπόννησος κλπ) θα έχει καταστροφικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες. Μόνη θωράκιση της χώρας από το εφιαλτικό σενάριο του ξεριζωμού της ελαιοπαραγωγής στους παραδοσιακούς της τόπους, είναι ο συστηματικός και αποτελεσματικός φυτοϋγειονομικός έλεγχος, τόσο κατά την εισαγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού, όσο και με επισκοπήσεις εντός της Ελλάδας, γεγονός παντελώς ανέφικτο εάν δεν γίνουν άμεσες προσλήψεις γεωπόνων στο ΥπΑΑΤ και στις Περιφέρειες (απαιτούνται άμεσα τουλάχιστον 250 προσλήψεις γεωπόνων σε όλη την Ελλάδα).

## 2.2. Κτηνιατρικοί έλεγχοι

Οι απαιτήσεις των καταναλωτών για ποιοτικά και ασφαλή τρόφιμα ζωικής προέλευσης, οι επιταγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και της παγκόσμιας αγοράς, οδηγούν στην ανάγκη ουσιαστικών κτηνιατρικών ελέγχων «από τη φάρμα στο πιάτο» διασφαλίζοντας τη Δημόσια Υγεία και την υγεία των ζώων. Για την εφαρμογή των διατάξεων της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με την προστασία του ζωικού κεφαλαίου, την ευζωία, την πρόληψη των ζωνοδόσων και των ζωοανθρωποδόσων (όπως η φυματίωση και η βρουκέλλωση), τη διακίνηση των κτηνιατρικών φαρμάκων και την ασφάλεια των τροφίμων ζωικής προέλευσης, απαιτούνται ισχυρές κτηνιατρικές υπηρεσίες, στελεχωμένες με κτηνιάτρους ελεγκτές στους οποίους θα παρέχονται οι απαραίτητοι πόροι και συνεχή εκπαίδευση για την άσκηση των καθηκόντων τους. Την τελευταία πενταετία το ζωικό κεφάλαιο της Ελλάδας υπέστη τεράστιες καταστροφές λόγω σοβαρών ασθενειών που εισήλθαν από Τρίτες χώρες, όπως η οζώδης δερματίτιδα των βοοειδών και ο καταρροϊκός πυρετός και η ευλογία των αιγοπροβάτων, με ανάλογο αντίκτυπο στα ζωικά προϊόντα λόγω μείωσης της παραγωγής και συνεπώς τεράστιες οικονομικές απώλειες για τη χώρα. Επιπλέον αυξήθηκαν οι κίνδυνοι για ζώα και ανθρώπους λόγω επανεμφάνισης της λύσσας, η οποία είχε εκριζωθεί για δεκαετίες από την Ελλάδα.

Παρόλο που τα προβλήματα έχουν επισημανθεί σε κυβερνητικούς παράγοντες και έχει τονιστεί η ανάγκη πρόσληψης κτηνιάτρων στο ΥπΑΑΤ και στις Περιφέρειες, το πρόβλημα της υποστελέχωσης παραμένει. Έχει δε οξυνθεί από τις αυξημένες αποχωρήσεις λόγω συνταξιοδότησης πολλών κτηνιάτρων από τις δημόσιες υπηρεσίες και το «πάγωμα» των προσλήψεων λόγω μνημονιακών δεσμεύσεων. Πρέπει να τονιστεί πως η Ελλάδα έχει καταδικαστεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο λόγω έλλειψης κτηνιατρικού προσωπικού και απειλείται με την επιβολή προστίμου έως και 100.000 € ανά ημέρα. Επιπλέον οι κυρώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ελλιπή εφαρμογή των προγραμμάτων εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου, καθώς και των επισήμων ελέγχων των τροφίμων ζωικής προέλευσης, πέραν των προστίμων, περιλαμβάνουν ταξιδιωτικές οδηγίες αναφορικά με κινδύνους που σχετίζονται με την Κτηνιατρική Δημόσια Υγεία. Ακόμη η έλλειψη ελέγχων έχει επίπτωση στις εξαγωγές τροφίμων ζωικής προέλευσης, με όλες τις δυσμενείς συνέπειες για την



εθνική οικονομία. Είναι συνεπώς προφανής η ανάγκη ενδυνάμωσης των κτηνιατρικών υπηρεσιών του ΥπΑΑΤ και των Περιφερειών με προσλήψεις μόνιμων κτηνιάτρων (απαιτούνται άμεσα τουλάχιστον 200 προσλήψεις κτηνιάτρων σε όλη την Ελλάδα).

Πέραν των ελλείψεων στον Δημόσιο τομέα, τεράστια προβλήματα αντιμετωπίζουν και οι ιδιώτες κτηνίατροι. Η οικονομική κρίση, η μεγάλη αύξηση της φορολογίας και των εισφορών, καθώς και «το άνοιγμα» του κτηνιατρικού επαγγέλματος (που επί της ουσίας ποτέ δεν αποτελούσε μονοπώλιο), έχουν οδηγήσει πολλούς κτηνιάτρους σε οικονομικό αδιέξοδο. Πολλοί δε νέοι και εξειδικευμένοι απόφοιτοι με μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές αναγκάζονται να μεταναστεύσουν για εύρεση εργασίας. Η Ελλάδα συνεπώς υφίσταται τις δυσμενείς συνέπειες της απώλειας νέων και «φρέσκων μυαλών», που θα συνέβαλαν στην ανάπτυξη της χώρας. Είναι επομένως απαραίτητο να δοθούν κίνητρα ανάπτυξης έρευνας και επιχειρηματικότητας στους νέους επιστήμονες κτηνιάτρους και γενικότερα γεωτεχνικούς.

### 2.3. Επικείμενη συμφωνία με Π.Γ.Δ.Μ.

Η ονομασία (brand name) ενός ποιοτικού προϊόντος αποτελεί το διαβατήριό του, ενώ πολλές φορές συνιστά καθοριστικό λόγο επιλογής του από τον καταναλωτή. Η συμφωνία των Πρεσπών, πέραν των άλλων προβλημάτων στον αγροδιατροφικό χώρο και στο περιβάλλον, αφήνει σε πλήρη αοριστία και το θέμα της ονομασίας των περίφημων προϊόντων της Μακεδονικής Γης. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 1, παρ. 3, εδ. θ' υπάρχει μόνο ένα ευχολόγιο για έναν «ειλικρινή, δομημένο και με καλή πίστη διάλογο» μεταξύ των επιχειρηματικών κοινοτήτων και για μια ακαθόριστη διμερή ομάδα ειδικών στο πλαίσιο της ΕΕ με συνεισφορά του ΟΗΕ και του ΔΟΤ, η οποία θα δράσει επί τριετία μετά το 2019. Ωστόσο, εκατοντάδες προϊόντα φέρουν το όνομα της Μακεδονίας μας, ενώ υπάρχει και ο Μακεδονικός Τοπικός Οίνος που είναι Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης. Και φυσικά υπάρχει η παράδοση χιλιάδων ετών στην παρασκευή τροφίμων και στην επινόηση συνταγών που αποτελεί το απόσταγμα του διαχρονικού Μακεδονικού Πολιτισμού με όλες τις ζυμώσεις του χρόνου, γι' αυτό και η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας δημιούργησε τα πρότυπα και το σήμα της «Μακεδονικής Κουζίνας». Κι όλα αυτά τα προϊόντα είναι ποιοτικά και ελεγμένα, ενώ αντίθετα είναι γνωστό ότι στην ΠΓΔΜ δεν υπάρχουν τα πρότυπα και οι έλεγχοι που γίνονται στις Ευρωπαϊκές Περιφέρειες της Μακεδονίας (Δυτική, Κεντρική και Ανατολική).

Οι κίνδυνοι (παραπλάνηση καταναλωτή ως προς την προέλευση, αθέμιτος ανταγωνισμός κ.ά.) είναι ορατοί και πολλοί και γι' αυτό η Δ.Ε. του Παραρτήματος Κεντρικής Μακεδονίας του ΓΕΩΤΕΕ αποφάσισε ομόφωνα τη συγκρότηση Ομάδας Εργασίας με στόχο την καταγραφή των προβλημάτων που προκύπτουν από τη συμφωνία των Πρεσπών και αφορούν την κατοχύρωση των προϊόντων του αγροδιατροφικού τομέα στις ευρωπαϊκές και διεθνείς αγορές και να προτείνουν ενδεχόμενες λύσεις επ' αυτών.

Στην Επιτροπή θα μετέχουν εκπρόσωποι του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα καθώς και των γεωτεχνικών τμημάτων του Α.Π.Θ. που θα οριστούν μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου. Ο χρονικός ορίζοντας λειτουργίας της Επιτροπής θα είναι τέσσερις μήνες (μέχρι τέλος του έτους).

#### 2.4. Βιολογικά προϊόντα

Η παραγωγή βιολογικών προϊόντων στην Ελλάδα έχει κατακτήσει μερίδιο στην εσωτερική αγορά με πιστό και ενημερωμένο κοινό, αλλά και προβλήματα υπάρχουν και σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης. Η πολυετής καθυστέρηση της πληρωμής των προβλεπομένων επιδοτήσεων ανέδειξε τον κομβικό ρόλο της χρηματικής υποβοήθησης μιας εκτατικής, αλλά ποιοτικής, μεθόδου παραγωγής. Με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον για παραγωγή προϊόντων και τροφίμων υψηλής διατροφικής αξίας, ασφαλή για τον καταναλωτή, προτείνουμε την προκήρυξη αγροπεριβαλλοντικών προγραμμάτων ενίσχυσης και για τα βιολογικά κηπευτικά και για τη βιολογική χοιροτροφία,



καθώς και πρόγραμμα βιολογικής γεωργίας που θα αφορά τους παλαιούς βιοκαλλιεργητές, ώστε να κινητροδοτηθούν για να παραμείνουν στην παραγωγή βιολογικών προϊόντων με την πείρα που διαθέτουν. Επισημαίνουμε ότι θα πρέπει να προταθεί κατά τις διαπραγματεύσεις της νέας ΚΑΠ το ύψος των επιδοτήσεων να είναι άμεσα συνδεδεμένο με την παραγωγή προϊόντων. Τέλος, στο πλαίσιο του δημόσιου χαρακτήρα των ελέγχων, δεοντολογικά ορθό είναι να πραγματοποιείται ο έλεγχος των γεωχωρικών δεδομένων από υπηρεσίες του ευρύτερου δημόσιου τομέα και όχι από εργολάβους και Α.Ε.

### 3. Φορολογία αγροτών

Η εξομοίωση της φορολόγησης των αγροτών με τους ελεύθερους επαγγελματίες είναι απολύτως λανθασμένη γιατί στην αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα υπάρχουν ιδιαίτερες συνθήκες, όπως συχνές φυσικές καταστροφές της παραγωγής, αλλά και των παραγωγικών μέσων από αβιοτικούς (χαλάζι, παγετός, ξηρασία, πλημμύρα κ.α) και βιοτικούς (εντομολογικές προσβολές, μυκητολογικές, βακτηριολογικές, ιολογικές ασθένειες κ.α.) παράγοντες, η απόδοση οικονομικού αποτελέσματος μιας επένδυσης μετά από χρόνια (π.χ. φύτευση καρποφόρων δέντρων) ή η τακτική παραγωγή ανά διετία ή τριετία (παρενιαυτοφορία της ελιάς). Στο αγροτικό εισόδημα, επίσης, σε αντίθεση με τους ελεύθερους επαγγελματίες, η φορολογητέα ύλη είναι καταγεγραμμένη, ελεγχόμενη και επιδοτούμενη (ΟΣΔΕ, δίκτυο γεωργικής λογιστικής παρακολούθησης – RICA και λοιπά στοιχεία) και συνεπώς η πιο αποτελεσματική, επιστημονική και δίκαιη μέθοδος φορολόγησης είναι αυτή που έχουν προτείνει από κοινού το ΓΕΩΤ.Ε.Ε., τα Τμήματα Αγροτικής Οικονομίας των Ελληνικών ΑΕΙ και η Πανελλήνια Ένωση Νέων Αγροτών. Ειδικές ρυθμίσεις φορολογίας των αγροτών υπάρχουν σε όλες τις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνεπώς οι Έλληνες αγρότες φορολογούμενοι βρίσκονται σε δυσχερή ανταγωνιστική θέση ακόμη και με τους ευρωπαίους συναδέλφους τους. Εάν λάβουμε υπόψη και τη φορολογική φύση του ΕΦΚΑ γίνεται αντιληπτή η οικονομική ασφυξία που έχει επιβληθεί στον Έλληνα αγρότη.



#### 4. Αγροτική Ασφάλιση

Η κλιματική αλλαγή εκδηλώνεται όλο και πιο έντονα με καιρικά φαινόμενα που έχουν ακραία χαρακτηριστικά και δεν μπορούν να προσδιοριστούν με τα κλιματικά δεδομένα των μέχρι τώρα εποχών του χρόνου με κύρια χαρακτηριστικά τα τελευταία χρόνια βροχερά καλοκαίρια με υψηλές θερμοκρασίες (τροπικά κλίματα) και μάλιστα βροχοπτώσεις που συνοδεύονται με ανέμους και δυνατή βροχή. Μερικά προϊόντα όπως τα ροδάκινα – νεκταρίνια - βερίκοκα – δαμάσκηνα που συγκομίζονται τους καλοκαιρινούς μήνες επηρεάζονται από αυτές τις ακραίες και συνεχόμενες βροχοπτώσεις με αποτέλεσμα να υποβαθμίζεται η ποιότητα του καρπού, αλλά να υπάρχει και μεγάλη καρπότητα. Οι παραγωγοί, όμως, αυτών των προϊόντων καταβάλλουν την προβλεπόμενη ασφάλεια στον ΕΛΓΑ και γιαυτό θα πρέπει να αλλάξει ο κανονισμός του ΕΛΓΑ (ΚΥΑ 15711/30.9.1998, (ΦΕΚ 1079/Β/14.10.1998) και να καλύπτει οπωσδήποτε τα παραπάνω προϊόντα και από αυτά τα καιρικά φαινόμενα.

Επίσης, σύμφωνα με το Ν. 3877/2010 (ΦΕΚ 160/1/20.9.2010, άρθ.7, παρ. δ') δεν καταβάλλεται στον ΕΛΓΑ η ετήσια επιχορήγηση από τον τακτικό προϋπολογισμό του ΥπΑΑΤ που ισοδυναμεί με το 20% των πραγματοποιηθέντων ετήσιων εσόδων του ΕΛΓΑ για κάλυψη λειτουργικών του δαπανών, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιούνται άλλοι πόροι για τις λειτουργικές δαπάνες και συνεπώς να μην δημιουργείται αποθεματικό από το οποίο θα μπορούσαν να καλυφθούν τέτοιες ζημιές από ακραία καιρικά φαινόμενα.



Τέλος, το Συμβούλιο του ΕΛΓΑ από 9μελές έχει μετασχηματιστεί σε 7μελές και δεν συμμετέχουν με κανένα τρόπο οι συνεταιριστικές οργανώσεις.

#### 5. Αγροτικός Συνεργατισμός

Αν και δόθηκαν κίνητρα για τη συσπείρωση των παραγωγών σε ομάδες ή οργανώσεις (Μέτρο 9), αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία πολλών μικρών ομάδων παραγωγών (στη Θεσσαλονίκη μόνο αναγνωρίστηκαν το 2018 δεκάδες ομάδες των 5-10 μελών) αλλά όχι οργανώσεων παραγωγών (με αριθμό μελών πλέον των είκοσι). Το κύριο διακύβευμα όμως είναι η δημιουργία μεγάλων οργανώσεων ανά προϊόν ή ομοειδών προϊόντων, που θα βοηθήσουν στην αντιμετώπιση από κοινού των προκλήσεων των αγορών, θα ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη, θα διευρύνουν τον αριθμό των πιθανών αγοραστών και θα μειώσουν το κόστος παραγωγής ανά παραγωγό. Συνεπώς, θα πρέπει να επανεξεταστεί η κινητροδότηση της δημιουργίας οργανώσεων παραγωγών. Σημειωτέον, οι οργανωμένοι παραγωγοί στην Ελλάδα είναι μόνο το 10% του συνόλου των παραγωγών, ποσοστό ελάχιστο σε σχέση με όλα τα άλλα κράτη της Ευρώπης.

#### 6. Αλιεία - Υδατοκαλλιέργειες

Η Αλιεία ως κλάδος που διαχειρίζεται δημόσια περιουσία όπως είναι η θάλασσα, οι λίμνες και τα ποτάμια δεν μπορεί να καταταχθεί σε κανένα επίπεδο αυτοδιοίκησης και θα πρέπει να υπαχθεί στην κρατική διοίκηση καθόσον η μεταφορά πολλών αρμοδιοτήτων του τομέα αλιείας στους Δήμους έρχεται σε αντίθεση με τη λογική της ενιαίας διαχείρισης των ιχθυοτρόφων υδάτων.

Βασικοί πυλώνες ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας αποτελούν οι τομείς της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών, ως εκ τούτου θεωρείται μέγιστης σπουδαιότητας και καθοριστικής σημασίας η υλοποίηση των παρακάτω:

- Τα διαχειριστικά σχέδια στα υδάτινα συστήματα, θα πρέπει να εκπονηθούν ταχύτατα ώστε να συγκεντρωθούν αξιόπιστα δεδομένα σε σχέση με τις αλιευτικές δραστηριότητες και την επίπτωσή τους στα ιχθυοαποθέματα, με στόχο την χάραξη **εθνικής αλιευτικής πολιτικής**. Κρίνεται δε απαραίτητη η νομοθέτηση αυστηρών διατάξεων ερασιτεχνικής αλιείας στα υδάτινα οικοσυστήματα.
- Εκτός αυτού, θα πρέπει να υποστηριχθούν διοικητικά και οργανωτικά, οι υδατοκαλλιέργειες, η θαλάσσια αλιεία και η αλιεία εσωτερικών υδάτων, να γίνει επικαιροποίηση της αλιευτικής νομοθεσίας, αλλά και να διερευνηθεί η δυνατότητα της καλλιέργειας με άλλες μορφές, η παραγωγή βιολογικών προϊόντων υδατοκαλλιέργειας,



η χρήση γεωθερμίας για τη θέρμανση των ιχθύων και η καλλιέργεια νέων ειδών.

- Ο Θερμαϊκός κόλπος υποβαθμίζεται έτι περαιτέρω. Η επιβάρυνσή του από τα βαρέα μέταλλα που μεταφέρονται μέσω του Αξιού ποταμού από γείτονα

χώρα (FYROM) και από τη ρύπανση εκ των έσω, μέσω του ποταμού Λουδία, καθιστούν επιτακτική την ανάγκη λήψης μέτρων προστασίας του. Στην κατεύθυνση αυτή θα συμβάλει ουσιαστικά η δημιουργία ενός ενιαίου φορέα διαχείρισης του Θερμαϊκού κόλπου, ο οποίος θα παρακολουθεί τα ποτάμια και το φορτίο που αυτά μεταφέρουν στο Θερμαϊκό κόλπο ή η ενδυνάμωση της ήδη υπάρχουσας Δ/νσης Προστασίας & Ανάπτυξης Θερμαϊκού Κόλπου που ανήκει στην Γ.Γ. Μακεδονίας - Θράκης. Η παραπάνω προσέγγιση άλλωστε είναι σύμφωνη και με τον Κανονισμό 60/2000 της Ε.Ε. Ιδιαίτερη φροντίδα πρέπει να δοθεί επίσης, στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η μυδοκαλλιέργεια στο Θερμαϊκό κόλπο, καθώς είναι ένας δυναμικός εξαγωγικός τομέας παραγωγής ποιοτικών προϊόντων (90% της παραγωγής διακινείται στο εξωτερικό).

## **ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ**

### **1. Πυρκαγιές**

Οι πρόσφατες φονικές πυρκαγιές στην Αττική, κατέστησαν επιτακτική την ανάγκη ριζικών αλλαγών στο σχεδιασμό και την εφαρμογή της εθνικής πολιτικής που αφορά στην αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών και την πρόληψη ή άμβλυνση των συνεπειών που αυτές μπορεί να έχουν.

Το ΓΕΩΤ.Ε.Ε., καταθέτει σειρά προτάσεων και θέσεων ώστε να αποφευχθούν στο μέλλον παρόμοιες τραγικές καταστροφές:

Συγκεκριμένα προτείνει:

Α) Τη δημιουργία Ενιαίου Κέντρου Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών, με κάθετη οργάνωση και συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, αυτόνομου, με δικούς του πόρους και προϋπολογισμό, το οποίο θα υπάγεται απευθείας στον Πρωθυπουργό, δεδομένου ότι η πολυδιάσπαση των υπηρεσιών και η διάχυση των σχετικών αρμοδιοτήτων έχει επιφέρει ακριβώς τα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα

Όσον αφορά τη γενικότερη πολιτική για τις δασικές πυρκαγιές, επισημαίνουμε ότι:

1) Οι δασικές πυρκαγιές είναι ένα πολύπλοκο πρόβλημα που έχει οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές προεκτάσεις. Το μοντέλο δασοπυρόσβεσης που εφαρμόζεται σήμερα, έχει πλέον αποδεδειγμένα αποτύχει. Και αυτό κρίνοντας όχι με βάση τον αριθμό των πυρκαγιών που καλείται να αντιμετωπίσει κάθε χρόνο η Πυροσβεστική Υπηρεσία, αλλά με βάση το κόστος που αυτές έχουν σε πόρους και κυρίως σε ανθρώπινες ζωές. Αποδεικνύεται εκ των πραγμάτων εντελώς λανθασμένη η απόφαση απεμπλοκής της Δασικής Υπηρεσίας από την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών. Η υπηρεσία που έχει τη μεγαλύτερη και καλύτερη γνώση του αντικειμένου, όσον αφορά τις δασικές πυρκαγιές, οφείλει να έχει άμεση και καθοριστική εμπλοκή στην αντιμετώπισή τους.

2) Ο ρόλος της Δασικής Υπηρεσίας στις Δασικές πυρκαγιές θα πρέπει να είναι καθοριστικός τόσο στην καταστολή (με τη δημιουργία Δασικού σώματος στελεχωμένου από προσωπικό που θα εκπαιδευτεί κατάλληλα), όσο και στην πρόληψη σε 5 επίπεδα: Υποδομές, Διαχείριση Δασών, Καθαρισμός, Πληροφόρηση και Εκπαίδευση των πολιτών και εθελοντών καθώς και στη Σύνταξη και Εφαρμογή των Επιχειρησιακών Σχεδίων.

3) Θα πρέπει να αλλάξει εκ βάθρων ο τρόπος που είναι οργανωμένες οι Δασικές υπηρεσίες, ώστε να διαθέτουν κάθετη οργάνωση και ενιαίο κέντρο λήψης αποφάσεων.



4) Επιβάλλεται άμεσα η σύνταξη Επιχειρησιακών σχεδίων αντιμετώπισης Δασικών πυρκαγιών και φυσικών καταστροφών ανά Δασαρχείο, που να περιλαμβάνει την σύνδεση και την ένταξη του αγροτικού χώρου και πληθυσμού στο σχεδιασμό αυτό ώστε να θωρακιστεί το σύνολο της Ελληνικής

επικράτειας.

5) Επίσης, θα πρέπει να υπάρξει αλλαγή προτεραιοτήτων στη χρηματοδότηση δράσεων της πολιτείας. Σε μια χώρα όπως η Ελλάδα, που το μεγαλύτερο μέρος της έκτασής της είναι δάση ή δασικές εκτάσεις και πολλές αστικές περιοχές περικλείονται ή βρίσκονται εντός δασικών περιοχών, δεν μπορεί η υποστήριξη της δασικής υπηρεσίας να είναι ελλιπής και μέρος του απαιτούμενου προσωπικού να εξασφαλίζεται μέσω προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας. Χρειάζεται μια πλήρως εξοπλισμένη και επαρκώς στελεχωμένη δασική υπηρεσία η οποία θα έχει έγκαιρα τους αναγκαίους για την εκπλήρωση της αποστολής της πόρους.

6) Είναι πλέον επιτακτική ανάγκη η ύπαρξη κανονισμού πυροπροστασίας των κτισμάτων (αντιπυρικός κανονισμός), αντίστοιχος με τον αντισεισμικό κανονισμό. Με τον τρόπο αυτό θα υπάρχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρεί κάθε κτίσμα, ώστε να προστατεύεται από τη φωτιά.

7) Θα πρέπει να γίνουν παρεμβάσεις στο σχεδιασμό και τη διαχείριση των χώρων αστικού πρασίνου, τόσο σε δημόσιους χώρους όσο και σε ιδιωτικές εκτάσεις, ώστε οι χώροι αυτοί να συμβάλλουν θετικά στην αντιπυρική προστασία της ευρύτερης περιοχής.

8) Θα πρέπει να γίνει επαναπροσδιορισμός στον τρόπο αντιμετώπισης των δημοσίων και ιδιωτικών εκτάσεων όσον αφορά την πυροπροστασία. Θα πρέπει να εφαρμοστούν οι κείμενες διατάξεις και να τεθούν επιπρόσθετα κριτήρια προστασίας των εκτάσεων και των αστικών πληθυσμών, ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό καθεστώς της έκτασης.



9) Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις περιοχές "οικιστικών πυκνώσεων", η καταγραφή των οποίων γίνεται στα πλαίσια της διαδικασίας κατάρτισης των δασικών χαρτών. Δεδομένου ότι οι περιοχές αυτές αποτελούν οικισμούς εντός δασών ή δασικών εκτάσεων, θα πρέπει να ληφθεί από τώρα πρόνοια για την αποτελεσματική αντιπυρική προστασία τους.

10) Θα πρέπει να εντατικοποιηθούν οι δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των πολιτών σχετικά με την προστασία από τις φυσικές καταστροφές. Στα πλαίσια αυτά, κρίνεται απαραίτητη και επιβεβλημένη η εισαγωγή, στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, μαθήματος ή σειράς μαθημάτων με αντικείμενο την προστασία από τις φυσικές καταστροφές (πυρκαγιές, πλημμύρες, σεισμούς κλπ.).

## 2. Πλημμύρες

Τα πλημμυρικά φαινόμενα ειδικά στον αστικό ιστό ανέκαθεν λογίζονταν ως οι καταστροφές οι οποίες επηρεάζουν αρνητικά τον μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων και προκαλούν τις μεγαλύτερες οικονομικές συνέπειες. Έρευνες για τα αίτια και τον μηχανισμό λειτουργίας των πλημμυρικών φαινομένων τόσο στην χώρα μας όσο και διεθνώς έδειξαν ότι πολλές πλημμυρικές καταστροφές θα είχαν αποφευχθεί εάν δεν υπήρχαν έντονες ανθρωπογενείς επεμβάσεις στις κοίτες των χειμαρρικών ρευμάτων. Επιπρόσθετα σύμφωνα με τις τελευταίες εκθέσεις της Διακυβερνητικής Επιτροπής για το κλίμα (IPCC) στην περιοχή της Μεσογείου παρά την μείωση του ετήσιου ύψους βροχής αναμένετε αύξηση των ραγδαίων βροχοπτώσεων που οδηγούν στην εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων. Για



του παραπάνω θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία τόσο στην ανάπτυξη συστημάτων πρόγνωσης και έγκαιρης προειδοποίησης για πλημμυρικά φαινόμενα όσο και στον σχεδιασμό και εκτέλεση αντιπλημμυρικών έργων. Η εκτέλεση μόνο πεδινών αντιπλημμυρικών έργων δεν μπορεί να αποσβέσει την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων. Εάν τα έργα αυτά δεν συνοδεύονται με έργα

ορεινής υδρονομίας στον ορεινό χώρο των λεκανών απορροής είναι καταδικασμένα σε αποτυχία. Παρόμοια φαινόμενα τύπου Μάνδρας (αττική) είναι πιθανόν να εμφανιστούν και σε Περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας, όπως πχ. ρέμα Δενδροπόταμος στη Θεσσαλονίκη, χειμαρρικά ρεύματα Κασσάνδρας κ.α.

Στα πλαίσια αυτά το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας προτείνει τα ακόλουθα:

A. Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας δεν πρέπει να αρκείται σε γενικές ανακοινώσεις για επικίνδυνα καιρικά φαινόμενα, αλλά πρέπει να κατευθυνθεί σε στοχευμένα ειδικά Σχέδια Έγκαιρης Προειδοποίησης πολιτών που κατοικούν σε περιοχές με ρέματα, για επικείμενες πλημμύρες με τη χρήση σύγχρονων επιστημονικών μεθόδων αξιοποιώντας το σύνολο του επιστημονικού δυναμικού της χώρας μεταξύ των οποίων και οι γεωλόγοι, δασολόγοι μέλη του Επιμελητηρίου.

B. Αναβάθμιση και επικαιροποίηση της Εθνικής Τράπεζας Υδρολογικής και Μετεωρολογικής Πληροφορίας (ΕΤΥΜΠ-ΥΠΕΝ.ΕΓΥ). Θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης στα δεδομένα της στο σύνολο του επιστημονικού δυναμικού της χώρας. Να γίνει επανέλεγχος των υπαρχόντων σταθμών, εγκατάσταση βροχογράφων, πιθανή χωρική

ανακατανομή αυτού, θα πρέπει να υπάρξει ένα αξιόπιστο πανελλαδικό δίκτυο χωρίς αλληλεπικαλύψεις διαφορετικών φορέων, προσβάσιμο στην επιστημονική κοινότητα.

Γ. Επειδή κατά κανόνα οι μεγάλες και απότομες βροχοπτώσεις συμβαίνουν σε ορεινές περιοχές, η αντιμετώπιση της πλημμυρικής δράσης ενός χειμάρρου θα πρέπει να γίνεται ενιαία για όλη τη λεκάνη απορροής του.

Είναι απολύτως αναγκαία και απαραίτητη η κατασκευή έργων δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων και συντήρησης των υπάρχοντων στην Π.Κ.Μ., ιδιαίτερα σε αυτούς που έχουν εγγύτητα ή διασχίζουν κατοικημένες περιοχές και στις οποίες η υπερχειλίση τους θα έχει καταστροφικά αποτελέσματα.



Δ. Ανάγκη άμεσης τροποποίησης του Νόμου 4258/2012 «διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα – ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» στην κατεύθυνση όχι της επικέντρωσης της στενής περιοχής οριοθέτησης αλλά στη λεκάνη απορροής του υδατορεύματος ώστε να δίδονται τα απαραίτητα

γεωλογικά στοιχεία για τη σύνταξη της αντίστοιχης υδρολογικής/ υδραυλικής μελέτης. Σε περιοχές υπό ανοικοδόμηση και έχουν εγγύτητα με ρεύματα ή χειμάρρους θα πρέπει να προηγείται η οριοθέτηση του ρέματος και η εκτέλεση των κατάλληλων έργων για την ασφαλή παροχέτευση των νερών πριν την πολεοδόμηση.

είναι άμεσα αναγκαίο να γίνουν Προκαταρκτικές μελέτες για όσες περιοχές της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας τα σχέδια Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας, τις εντάσσουν στις ζώνες του υψηλού κινδύνου.

Ε. Να ενεργοποιηθεί άμεσα η εγκύκλιος με αριθμό 8174/24-11-2015 της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας με θέμα «Σχεδιασμός και δράσεις Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων».

**Παρακαλούμε τους συναδέλφους να εκφράσουν τις δικές τους απόψεις και εκτιμήσεις επί του συγκεκριμένου εδαφίου, αποστέλλοντάς τες στην ηλεκτρονική διεύθυνση [exeis\\_minima@yahoo.com](mailto:exeis_minima@yahoo.com), προκειμένου να αποτελέσουν στοιχεία για περαιτέρω προβληματισμό και να συνδιαμορφώσουν με τον τρόπο αυτό τη συνολικότερη και τελική άποψη επί του ζητήματος.**